

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

10 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocatul Vasile Foltea în numele inculpatului Stamatî Andrei și de partea vătămată Stamatî Irina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2015, în cauza penală în privința lui:

Stamatî Andrei Ștefan, născut la 06.02.1986, originar din s. Bălănești, raionul Nisporeni, locuitor al orașului Nisporeni, str. Păcii nr.11 B, ap. 87.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.09.2014 - 04.12.2014;

Instanța de apel: 24.12.2014 – 24.02.2015;

Instanța de recurs: 19.05.2015 – 10.06.2015.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Nisporeni din 04 decembrie 2014, a fost încetat procesul penal în privința lui Stamatî Andrei, învinuit în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal și tras la răspundere contravențională conform art. 55 Cod penal, fiindu-i numită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, ce constituie 3000 lei.

2. De către organul de urmărire Stamatî Andrei a fost învinuit precum că, la data de 12.02.2014, seara, aflîndu-se la domiciliul său din orașul Nisporeni, str. Păcii nr. 11 b, ap. 87, în urma unei certî cu soția sa Stamatî Irina a numit-o pe ultima cu cuvinte necenzurate, după care i-a aplicat lovituri cu pumnul peste diferite părți ale corpului, pricinuindu-i părții vătămate suferințe psihice, iar conform raportului de constatare medico-legală din 13.02.2014, nr. 51, leziuni corporale ușoare care provoacă dereglarea sănătății de scurtă durată, între 7 și 21 de zile.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal la 1 (un) an închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani.

În argumentarea apelului declarat acuzatorul a invocat că, instanța de fond a pronunțat în privința inculpatului o sentință prea blândă. Deși just a reținut circumstanțele cauzei și corect a calificat fapta inculpatului în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal neîntemeiat și ilegal a încetat procesul penal, cu tragerea lui Stamatii Andrei la răspundere contravențională, conform prevederilor art. 55 Cod penal, deoarece în cadrul urmăririi penale inculpatul nu și-a recunoscut vina și a declarat că niciodată nu și-a maltratat soția și că aceasta a fost influențată de părinți pentru a depune plângere împotriva sa, abia în cadrul cercetării judecătorești inculpatul și-a recunoscut vina.

Instanța de fond a stabilit ca circumstanță atenuantă prezența copilului minor la întreținere, dar nu a ținut cont de faptul că inculpatul a comis infracțiunea în prezența acestuia, afectând starea psiho-emoțională a ultimului, precum și faptul că din momentul comiterii infracțiunii și pînă în prezent, copilul minor se află în grija părții vătămate, care continuă să locuiască separat de soțul ei.

Totodată, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că inculpatul a comis infracțiunea de violență în familie, fiind sub influența alcoolului, iar pedeapsa aplicată nu își va atinge scopul propus de lege.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2015 a fost admis apelul declarat, casată total sentința instanței de fond și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Stamatii Andrei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal la 1 (un) an închisoare.

Conform art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

4.1. Instanța de apel analizînd totalitatea de probe acumulate la cauza penală, respectînd prevederile art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, a constatat că:

Inculpatul Stamatii Andrei la data de 12.02.2014, seara, aflîndu-se la domiciliul său din or. Nisporeni, str. Păcii nr. 11b, ap. 87, în urma unei certii cu soția sa Stamatii Irina a numit-o pe ultima cu cuvinte necenzurate, după care i-a aplicat lovituri cu pumnul peste diferite părți ale corpului, pricinuindu-i părții vătămate suferințe psihice, iar conform raportului de constatare medico-legală din 13.02.2014, nr. 51, leziuni corporale ușoare care provoacă dereglarea sănătății de scurtă durată, între 7 și 21 de zile.

Colegiul a menționat că abia la etapa cercetării judecătorești în instanța de fond inculpatul și-a recunoscut vina. În afară de propriile declarații vinovăția se dovedește și prin declarațiile părții vătămate, prin materialele cauzei, inclusiv plîngerea părții vătămate Stamatî Irina Anatolie din 13.02.2014 depusă pe numele Comisarului IP Nisporeni (f. d. 6); raportul de constatare medico-legală nr. 51 din 13.02.2014, conform căruia la Stamatî Irina a.n. 1989, trauma cranio-cerebrală exprimată prin comoția cerebrală, echimozele din regiunea occipitală și a opiatului stîng, au putut surveni în urma unor lovituri cu un obiect dur contondent, posibil în timpul și împrejurările indicate și se califică ca vătămări corporale ușoare, care provoacă dereglarea sănătății de scurtă durată, între 7 și 21 zile (f. d. 15).

Referitor la numirea pedepsei inculpatului, Colegiul penal a precizat că, instanța de fond la numirea felului și măsurii de pedeapsă a luat în considerație persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și condițiile de viață ale familiei acestuia, însă n-a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de modul de comitere a ei.

Colegiul a concluzionat, că instanța de fond eronat a apreciat drept circumstanțe atenuante întreținerea unui copil minor, deoarece inculpatul a agresat-o pe partea vătămată anume în prezența copilului afectînd starea psiho-emoțională a acestuia.

Mai mult decît atît, instanța analizînd declarațiile părții vătămate a stabilit că din momentul comiterii infracțiunii și pînă în prezent, copilul minor se află în grija părții vătămate, care după incident a mai locuit cu inculpatul cîteva luni pe urmă s-a separat de soțul ei (f. d. 55-56, 88).

Totodată, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că Stamatî Andrei a comis infracțiunea fiind sub influența alcoolului, fapt confirmat însuși de inculpat și de partea vătămată prin declarațiile date în instanța de fond și susținute în instanța de apel.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal a considerat că instanța de fond urma să-i aplice o pedeapsă mai aspră inculpatului nefiind oportună în cazul dat încetarea procesului penal în baza art. 55 Cod penal cu tragerea la răspundere contravențională.

Instanța de apel a precizat că în cazul dat nu s-a constatat că corectarea lui Stamatî Andrei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale, deoarece acesta nu a conștientizat gravitatea acțiunilor comise, a comis fapta fiind sub influența alcoolului, iar prin acțiunile sale a comis violența asupra părții vătămate în prezența copilului minor, prin ce a afectat starea psiho-emoțională a acestuia. Acțiunea infracțională a inculpatului a fost marcată de o violență evidentă, cauzîndu-i părții vătămate vătămări corporale, fapt confirmat prin raportul de constatare medico-legală nr. 51 din 13.02.2014, conform căruia la Stamatî Irina a.n.1989, s-a depistat trauma craneo-cerebrală exprimată prin comoția cerebrală, echimozele din regiunea occipitală și a opiatului stîng, au putut surveni în urma unor lovituri cu un obiect dur contondent,

posibil în timpul și împrejurările indicate și se califică ca vătămări corporale ușoare, care provoacă dereglarea sănătății de scurtă durată, între 7 și 21 zile (f.d. 15).

Din aceste considerente, Colegiul penal a concluzionat că inculpatul nu poate fi reeducat doar prin atragerea la răspunderea contravențională, deoarece nu a conștientizat gravitatea faptei comise, prin urmare scopul pedepsei penale nu va fi atins.

Astfel, ținând cont de faptul că sancțiunea art. 201¹ alin. (1) Cod penal prevede pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau cu închisoare de până la 2 ani, Colegiul penal a considerat că în privința inculpatului poate fi aplicată doar pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an și nu poate fi aplicată sancțiunea cu muncă neremunerată în folosul comunității, deoarece inculpatul a comis fapta de agresiune asupra părții vătămate în prezența copilului minor care a fost afectat psiho-emoțional de acest fapt, vina nu a recunoscut-o în cadrul urmăririi penale ci doar în instanța de judecată, a comis fapta fiind sub influența băuturilor alcoolice.

În același timp, instanța a considerat că nu este rezonabil de privat de libertate inculpatul, deoarece scopul pedepsei penale poate fi atins prin suspendarea condiționată a pedepsei numite inculpatului pe un termen de 2 (doi) ani în baza prevederilor art. 90 Cod penal.

5. Împotriva deciziei menționate avocatul Vasile Foltea a declarat recurs ordinar în numele inculpatului, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței instanței de fond.

În motivarea recursului avocatul indică că instanța de apel nu a luat în considerație circumstanțele cauzei și anume faptul că după actele de violență inculpatul a manifestat un comportament și o atitudine care au reușit să convingă partea vătămată de faptul că se căiește sincer de comiterea faptei prejudiciabile și că este posibil a reîntregi familia, ținând cont de interesele superioare ale copilului comun.

Totodată, recurentul indică că instanța de apel nu a luat în considerație cauzele care au generat conflictul între inculpat și soția sa, care a izbucnit din cauza salariului mizer a lui Stamatii Andrei, al faptului absenței unui apartament propriu determină schimbarea frecventă a spațiului închiriat în situația în care au un copil mic, faptul că lucrurile pe care le-au obținut în timpul nunții rămân în continuare la mama părții vătămate deoarece dînșii nu au un loc stabil de trai.

Astfel, în opinia apărării instanța de fond corect a constatat prin probele administrate că posibilitatea corectării inculpatului este posibilă fără ca acesta să fie condamnat penal și că sunt întrunite toate condițiile obligatorii prevăzute de art. 55 Cod penal, deoarece Stamatii Andrei a săvârșit pentru prima dată o infracțiune ușoară, este dovedit faptul că acesta se poate corecta fără a i se aplica o pedeapsă penală, se

căiește sincer de cele comise, depune eforturi pentru a înlătura rezultatul infracțiunii, că recunoaște fapta incriminată.

5.1. Recurs ordinar a depus și partea vătămată Stamatii Irina, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală prin care solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta în recursul său invocă că, instanța de apel nu a luat în considerație declarațiile sale și anume faptul că nu are careva pretenții față de inculpat, l-a iertat pentru cele săvârșite și s-au împăcat, iar punerea în aplicare a pedepsei numite de către Curtea de Apel va afecta posibilitățile lui Stamatii Andrei de a lucra și de a avea grijă de copilul comun.

Astfel, în opinia părții vătămate instanța de apel incorect a individualizat din punct de vedere legal pedeapsa aplicată.

6. Procurorul a depus referință asupra recursurilor declarate prin care solicită respingerea acestora, deoarece instanța de apel a cercetat materialele cauzei și corect a ajuns la concluzia de condamnare a inculpatului, iar careva motive importante care ar duce la casarea deciziei nu au fost prezentate de către recurenți.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Astfel, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească definitivă.

În speță, Colegiul penal precizează că atât avocatul cât și partea vătămată în recursurile declarate au invocat același temei de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, de aceea instanța se va expune concomitent asupra ambelor recursuri.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de*

instanțele de fond ori de apel, atunci când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul consideră, că temeiul semnalat nu este incident în prezenta cauză, iar instanța de apel casînd soluția instanței de fond just și-a motivat decizia adoptată, deoarece vina inculpatului a fost demonstrată prin cumulul de probe administrate la materialele cauzei și care confirmă săvîrșirea de către Stamatii Andrei a infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal.

În această ordine de idei instanța de recurs precizează, că la aplicarea pedepsei în privința inculpatului s-a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75, 90 Cod penal.

Reieșind din doctrina penală, în cazul săvîrșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținînd seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, avînd ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvîrșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmînd ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuază sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvîrșite.

Astfel, conform alin. (1) art. 75 Cod penal *persoanei recunoscută vinovată de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.*

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, *precum și de condițiile de viață ale acestuia.*

În conformitate cu art. 61 Cod penal, *pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor*

persoane. Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Potrivit prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, *la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.*

În speță, Colegiul penal constată, că instanța de apel în raport cu fapta comisă și cu cumulul de circumstanțe atenuante, aplicând prevederile art. 90 Cod penal, a stabilit o pedeapsă echitabilă.

Mai mult ca atât, în cadrul judecării cauzei în instanța de fond inculpatul a recunoscut vinovăția în săvârșirea infracțiunii imputate fiind sub influența alcoolului, iar prin acțiunile sale a comis violența asupra părții vătămate în prezența copilului minor, prin ce a afectat starea psiho-emoțională a acestuia. Acțiunea lui Stamati Andrei a fost marcată de o violență evidentă față de partea vătămată, fapt confirmat prin raportul de constatare medico-legală nr. 51 din 13.02.2014.

Astfel, circumstanțele expuse corect au dus la casarea sentinței instanței de fond, deoarece corectarea inculpatului nu ar fi fost posibilă cu aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, adică fără a fi supus răspunderii penale, de aceea instanța de apel just a aplicat pedeapsă sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe un termen de probă.

În această ordine de idei, Colegiul menționează că aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal este un drept și nu trebuie înțeleasă ca o obligație a instanței de judecată care, în persoana judecătorului, conform art.101, 384 Cod de procedură penală adoptă soluția.

De asemenea, instanța de recurs precizează că argumentele expuse de recurenți întru casarea deciziei recurate sunt declarative și neîntemeiate, invocate în scopul evitării răspunderii penale de către inculpat, or instanța de apel examinând minuțios cauza a apreciat toate probele din dosar, examinându-le în ansamblu și detaliat, iar alte probleme de drept care ar afecta hotărîrea în cauză nu au fost invocate și nici nu se conțin în materialele dosarului.

Din acest punct de vedere se conchide că în cauză nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care se face referință, prin urmare nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Vasile Foltea în numele inculpatului Stamatî Andrei și de partea vătămată Stamatî Irina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2015, în cauza penală în privința lui Stamatî Andrei, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 01 iulie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun